МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Ректор ТДАТУ, професор
_____ В.М.Кюрчев
«25» ____01____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор НДІ, д.е.н., професор
_____ **Т.І.Яворська**
« 24» 01. 2021 **р.**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ПРОГРАМА НА 2021-2025 РОКИ

Науково-методичні основи регулювання соціально-

економічного розвитку регіону

ТДАТУ, Мелітополь

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ПІДПРОГРАМА №1 НА 2021-2025 РОКИ

Детермінанти фінансової інклюзії та визначення їх впливу на соціально-економічний розвиток регіону

(державний реєстраційний номер 0121U110094)

Керівник: д.е.н., проф. Олена ЯЦУХ

ТДАТУ, Мелітополь

1. Анотація. Розробка науково-методичних засад дослідження детермінант фінансової інклюзії та оцінка їх впливу на соціально-економічний розвиток регіону спрямована на формування ефективних механізмів забезпечення доступу до фінансових ресурсів для різних груп населення, суб'єктів господарювання та територіальних громад. Реалізація науково-технічної програми дозволить підвищити рівень фінансової спроможності домогосподарств, інституційну сталість бізнесу, інвестиційну привабливість територій, а також сприятиме зміцненню фінансової стабільності та загального добробуту населення при раціональному використанні фінансових і людських ресурсів.

2. Проблематика дослідження

- мета роботи – розробка науково-методичних основ виявлення, класифікації та оцінки впливу детермінант фінансової інклюзії на соціально-економічний розвиток регіону, а також формування стратегічних механізмів підвищення рівня фінансової інклюзії.
- об'єкт дослідження – науково-методичні підходи до фінансової інклюзії як чинника соціально-економічного зростання регіону.
- предмет дослідження – теоретичні та прикладні аспекти виявлення, вимірювання та впливу фінансової інклюзії на розвиток домогосподарств, бізнесу та об'єднаних територіальних громад.
- загальна фундаментальна проблема, на вирішення якої спрямована програма – забезпечення інклюзивного економічного зростання шляхом підвищення доступності та ефективності використання фінансових послуг в регіоні.

3. Очікувані наукові результати виконання проекту:

- отримання нових наукових знань щодо класифікації, вимірювання та впливу детермінант фінансової інклюзії на соціально-економічні процеси;
- розробка нових методик аналізу та індикативної оцінки рівня фінансової інклюзії на регіональному рівні;
- побудова моделей впливу інклюзивності фінансових послуг на добробут домогосподарств, фінансову сталість бізнесу та інвестиційний клімат громад;
- порівняння результатів дослідження із кращими міжнародними практиками, що дасть змогу адаптувати світовий досвід до умов української економіки;
- формування нової наукової парадигми фінансової інклюзії як елемента сталого регіонального розвитку

4. Очікуване використання отриманих результатів:

- при підготовці бакалаврів, магістрів, докторів філософії та докторів наук у галузі економічних наук;
- при публікації результатів у вітчизняних фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (економічні науки);
- у публікаціях у міжнародних виданнях, що індексуються в базах Scopus, Web of Science;
- у виробничих та професійно-аналітичних журналах з проблем фінансово-економічного розвитку;
- при написанні наукових монографій, підручників та навчально-методичних посібників;
- для створення і впровадження нових лекційних курсів, семінарських та практичних занять із тематики фінансової інклюзії, регіонального розвитку, цифрових фінансів;
- у процесі розробки регіональних програм розвитку, стратегій цифрової трансформації фінансових послуг, документів стратегічного планування громад та Запорізької області.

Виконавці

Керівник підпрограми 1: д.е.н., професор Олена ЯЦУХ

Виконавці:

1. Яцух О. О., д.е.н., професор
1. Трусова Т.В.., д.е.н., професор
2. Трачева Д.М. д.е.н., професор
3. Костякова А.А., к.е.н., доцент
4. Косторной С.В.., к.е.н., доцент
5. Цап В.Д.., к.е.н., доцент
6. Чкан І.О.., к.е.н., доцент
7. Сахно Л.А., к.е.н., доцент
8. Голуб Н.О., к.е.н., доцент
9. Демчук О.М.., к.е.н. доцент
10. Кучеркова С.О., к.е.н., доцент
11. Мешкова О.В. ст.викладач

№ п/п	Назва теми, завдання	Керівник теми, виконавці	Термін виконання		Орієнтована кошт. вартість, тис. грн.	Форма представлення закінченої НТП	Техніко-економічне обґрунтування (очікувана ефективність)
			початок	закінчення			
1	Науково-методичні засади ідентифікації детермінант фінансової інклюзії в умовах соціально-економічної трансформації регіонів	д.е.н., проф. Яцух О	2021	2022		Методологічні основи класифікації детермінант фінансової інклюзії; науковий звіт про факторну структуру доступу до фінансових послуг; аналітичні матеріали з міжнародного досвіду; розробка узагальненої моделі впливу інституціонального середовища на фінансову інклюзію; методичні рекомендації для регіональної фінансової політики	Підвищення ефективності стратегічного планування регіонального розвитку через виявлення ключових детермінант фінансової інклюзії
1.1	Визначити концептуальні засади та типологію детермінант фінансової інклюзії в трансформаційній економіці.	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2021	2022		Науково-теоретичне обґрунтування детермінант фінансової інклюзії у вигляді аналітичного звіту	Формування наукового підґрунтя для регіональних програм фінансової інклюзії
1.2	Узагальнити міжнародний досвід формування політики фінансової інклюзії	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2021	2022		Аналітична довідка про найкращі міжнародні практики фінансової інклюзії та їх адаптацію до українських реалій	Адаптація кращих міжнародних практик до умов вітчизняної фінансової системи
1.3	Розробити класифікацію факторів, що впливають на рівень доступу до фінансових послуг у регіонах	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2021	2022		Методичні рекомендації з класифікації факторів фінансової інклюзії для наукового аналізу та практичного застосування	Удосконалення механізмів аналізу регіональних особливостей доступу до фінансових послуг

№ п/п	Назва теми, завдання	Керівник теми, виконавці	Термін виконання		Орієнтова кошт. вартість, тис. грн.	Форма представлення закінченої НТП	Техніко-економічне обґрунтування (очікувана ефективність)
			початок	закінчення			
2	Оцінка впливу фінансової інклюзії на соціально-економічний розвиток регіону	Яцух О О д.е.н., проф.	2022	2024		Аналітичні матеріали з емпіричною оцінкою впливу інклюзії на соціально-економічні показники; методичні документи з індикаторною оцінкою фінансового доступу; практичні рекомендації для ОМС і бізнесу; прогностична модель регіонального зростання; проектні пропозиції стратегічного планування на місцях	Посилення впливу фінансової інклюзії на підвищення зайнятості, доходів населення та інвестиційної активності у громадах
2.1	Визначити основні бар'єри та ризики недостатньої фінансової інклюзії в різних групах населення	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2022	2024		Аналітичний звіт з виявлення соціальних, економічних і цифрових бар'єрів доступу до фінансових інструментів	Зменшення фінансової нерівності серед соціально вразливих категорій населення
2.2	Розробити систему індикаторів для кількісного вимірювання фінансової інклюзії на регіональному рівні	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2022	2024		Методичні документи з системою кількісних і якісних індикаторів оцінки фінансової інклюзії для використання на рівні громад	Забезпечення дієвого моніторингу фінансової інклюзії на регіональному рівні
2.3	Провести емпіричну оцінку впливу фінансової інклюзії на показники зайнятості, доходів населення та інвестиційної привабливості регіонів	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2022	2024		Аналітичний звіт з результатами регресійного аналізу та кореляційного зв'язку між інклюзією та показниками соціально-економічного розвитку	Обґрунтування необхідності розширення фінансових послуг у регіонах

№ п/п	Назва теми, завдання	Керівник теми, виконавці	Термін виконання		Орієнтована кошт. вартість, тис. грн.	Форма представлення закінченої НТП	Техніко-економічне обґрунтування (очікувана ефективність)
			початок	закінчення			
3	Пріоритетні напрями удосконалення інституціонального забезпечення фінансової інклюзії для домогосподарств, бізнесу та органів місцевого самоврядування	Яцух О О д.е.н., проф.	2024	2025		Пропозиції щодо модернізації фінансової інфраструктури у вигляді дорожньої карти розвитку на основі SWOT-аналізу	Формування середовища для домогосподарств бізнесу та місцевих громад
3.1	Побудувати модель взаємозв'язку між інституціональним середовищем та рівнем фінансової інклюзії	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2024	2025		Теоретична модель (діаграма, пояснення, аналітичний опис) з рекомендаціями щодо її застосування у регіональних стратегіях	Використання моделі для прогнозування змін інклюзивності при зміні інституційних умов
3.2	Запропонувати цифрові інструменти розширення фінансової інклюзії з урахуванням регіональної специфіки.	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2024	2025		Практичні рекомендації та цифрові сценарії застосування онлайн-сервісів, мобільного банкінгу, е-гаманців для різних категорій користувачів	Розширення доступу до фінансових послуг через цифрові платформи
3.3	Сформувати практичні рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо впровадження політики фінансової інклюзії в регіональних стратегіях розвитку.	д.е.н., проф. Яцух О О; Трачева Д.М, Трусова Н.В. к.е.н., доцент: Костякова А.А, Косторной С В, Цап В Д, Чкан І О, Сахно Л А, Голуб Н.О, Демчук О.М. Кучеркова С О	2025	2025		Комплексна стратегічна записка для місцевої влади щодо впровадження фінансової інклюзії у програми розвитку громад	Підвищення фінансової спроможності громад та ефективності місцевого самоврядування

Керівник програми
д. е. н., професор

Олена ЯЦУХ